

Apoteket Hvita Björnen.

1692.

Ungefär samtidigt med att Södermalm fick sitt första bestående apotek, Enhörningen, erhöll äfven Ladugårdslandet, förut benämndt Östra Malmen samt numera Östermalm, ett eget sådant. På ansökan af apotekare Johan Berendt förlänade Carl XI d. 4 okt. 1692 honom privilegium å inrättande af ett apotek därstädes. Genom k. resolutionen af d. 10 dec. 1694 ålades innehafvaren af apoteket att framgent bibehålla detta inom anvisadt område samt ej flytta detsamma in i staden.

Apoteket anlades under namnet Hvita Björn vid Ladugårdslandsbron, äfven kallad Nybron, i hörnet af Nybrogatan och dåvarande Smala gränd. Efter en eldsvåda 1701, som ödelade apotekshuset, flyttades apoteket till n:r 14 B Nybrogatan, där det kvarlåg till 1873. Sistnämnda år förlades det af dess dåvarande innehafvare, apotekare G. Lundell, till n:r 15 B vid samma gata, strax nedom Östermalms torg. Sitt nuvarande läge erhöll apoteket 1907, då apotekare A. W. Södermark flyttade det till n:r 21 Nybrogatan i nordöstra hörnet af nämnda torg.

Privilegiet är af amorteringsfonden inlöst med 110,000 kronor.

BERENDT, JOHAN. Född i Tyskland.

Redan som barn synes B. hafva inkommit i Sverige, ty enligt de uppgifter han själf lämnat i sin 1692 till Carl XI ingifna ansökan, hade han alltifrån barndomen erhållit utbildning i apotekaryrket, icke allenast här i Sverige utan äfven i utlandet, där han under några års uppehåll sökt förvärfva ökade kunskaper och erfarenhet. Då han nu var sinnad att på Ladu-

gårdslandet inrätta ett apotek, anhöll han hos konungen om nådigt privilegium därå. Hans ansökan bifölls af Carl XI genom kungl. brefvet d. 4 okt. 1692.

Apoteket inrättades af B. vid Ladugårdslandsbron, äfven kallad Nybron, i hörnhuset vid Nybrogatan och den tvärgata, som då benämndes »Smala gränd». Vid en eldsvåda 1701 nedbrann detta hus, och apoteket flyttades då till n:r 14 B Nybrogatan.

I enlighet med B:s i lifstiden gjorda bestämmelse, öfverlämnades apoteket efter hans död till hans mångårige medhjälpare Samuel Malmén.

Död d. 24 juli 1723 i Stockholm.

Gift 1) d. 26 april 1693 i Göteborg med REBECCA VON ACKERN, född 166 .; död d. 13 okt. 1715, dotter till apotekaren därstädes JACOB VON ACKERN och ANNA OSTERMAN.

Barn: JOHAN ALBRECHT, född 1694, döpt d. 12 okt., död . . . DIEDRICH BARTHOLD, född 1695, döpt d. 27 okt., död . . .; — ANNA ELISABETH, född 1698, döpt d. 23 april, död d. 19 dec. 1705.

2) d. 12 juli 1716 med MARIA AMALIA WEDDERKOPP, född 1693, död d. 14 jan. 1757, dotter till pastor primarius i Kiel GABRIEL WEDDERKOPP och URSULA BURCHARDI. (Maria Amalia W. blef efter Berendts död gift *2)* 1725 med öfverstelöjtnant Carl Magnus von Spängen, född 1675, död d. 3 nov. 1729; *3)* d. 9 okt. 1733 med lagmannen i Västmanland och Dalarne Christian König, född d. 4 mars 1678, död d. 6 mars 1762, en dotterson till apotekaren Georg Christian Daurer och Maria von Schoting.)

Barn: AUGUSTA MARIA, född 1717, död d. 5 juli 1738, gift den 16 mars 1736 med kaptenen vid Karelska dragonerna, sedermera öfversten i Holsteinsk tjänst PER CEDERSPARRE, född 1691, död 1749.

Genom sitt glädtiga sinnelag och tillgängliga väsen säges apotekare Berendt hafva gjort sig allmänt afhällen.

MALMÉN, SAMUEL. Född 1694, döpt d. 28 maj i Floda socken i Södermanland.

Föräldrar: Kyrkoherden i Floda församling CARL ANDREAS MALMENIUS, född 1656, död 1703, och MARIA ELIASDOTTER JACOBSSON, född . . ., död 1708, begr. d. 6 febr.

Antogs 1706 till elev på apoteket Hvita Björnen i Stockholm och tjänstgjorde därstädes i många år, de senaste åren i egenskap af föreståndare. På grund af förre ägaren apotekare Johan Berendts förordnande öfvertog han apoteket d. 29 mars 1726, sedan han förut aflagt apotekarexamen inför Collegium Medicum.

Efter hustruns död säges han hafva hemfallit åt religionsgrubbel och sålde redan 1734 apoteket. Han inköpte sedermera en landegendom på Värmdön, hvarjämte han var ägare af huset nr 2 vid Norra Smedjegatan i Stockholm.

Död d. 15 juli 1760 i Stockholm.

Gift d. 24 april 1726 med HELENA MARGARETA BONDE, född 1709, död d. 20 juni 1732, dotter till bryggaren ANDERS BONDE och ANNA DOROTHEA HANSEN.

Barn: ANNA MARGARETHA, född d. 12 jan. 1727, död d. 31 maj 1775; — ANDREAS, född 1728, död d. 30 april 1783; — MARIA CATHARINA, född d. 9 okt. 1729, död d. 24 febr. 1785.

SCHULTZ-LORENTZSON, HINDRICH. Född 1703.

Föräldrar: Kaptenen LORENTZ CREMER och ANNA ELISABETH SCHULTZ, född . . ., död d. 26 juli 1742.

Antogs i mars 1717 till elev å apoteket Svanen i Lund, som ägdes af apotekare Daniel Kehler, gift med en moster till honom. Efter sju års lärotid lämnade han 1724 Lund och bortlade då fädernens namnet Cremer, som han utbytte mot moderns slägtnamn Schultz, med det därvid fogade namnet Lorentzson. De följande åren tjänstgjorde han på olika platser och från 1730 i Stockholm, där han erhöll anställning å apoteket Ängeln. Den 21 dec. 1734 blef han genom köp ägare af apoteket Hvita Björnen i Stockholm och undfick d. 15 juli följande år privilegium därå. Han innehade sedan apoteket till d. 15 nov. 1768, då han öfverlät det på sin son Henric.

Tillsammans med kyrkoherden i Hedvig Eleonora församling i Stockholm Johan Gustaf Hallman och brunnsintendenten, assessor Märten Reef upptog S. 1750 den starkare källan vid Djurgårdsbrunn, och han tog därefter verksam del i arbetet och kostnaderna för att sätta brunnsinrättningen i godt stånd och för dess vidare underhåll.

Schultz-Lorentzson var säkerligen den förste Stockholmsapotekare, som bedref odling af medicinalväxter för sitt apoteks behof, åtminstone i någon större skala.

Enär Ladugårdslandet vid denna tid saknade egen läkare, blef han af befolkningen ofta rådfrågad vid sjukdomsfall och tillvann sig härigenom i hög grad allmänhetens förtroende och vänskap.

Jämte apoteket öfverlät han i nov. 1768 äfven dispositionen öfver Djurgårdsbrunn med åtföljande rättighet att hålla brunnsapotek på sonen Henric och drog sig tillbaka till privatlifvet.

Död d. 16 mars 1773 i Stockholm. Begrafven i familjegravnen å Maria kyrkogård.

Gift d. 27 nov. 1737 i Stockholm med ANNA MARGARETHA MOLITOR, född 1717, döpt d. 24 juli, död d. 6 sept. 1755, dotter till apotekaren därstädes CHRISTOPHER MOLITOR d. y. och ANNA BRIGITTA ZACHAU.

Barn: CHRISTOPHER, född d. 10 dec. 1738, Farmacie studiosus, var 1756 anställd å akademiapoteket Kronani Uppsala, reste 1759 utomlands och uppehöll sig 1763 i Amsterdam; afhördes ej sedermera; — ANNA MARGARETHA, född 1740, döpt d. 16 aug., död d. 15 juli 1793, gift d. 9 jan. 1759 med apotekaren i Norrköping HIERONYMUS HOFFLER, född i febr. 1728, död d. 13 dec. 1806; — LUCIA, född d. 16 jan. 1742, död d. 8 aug. 1747; — HENRIC, född d. 22 nov. 1743, död d. 25 aug. 1808. Apotekare (se nedan); — ANNA ELISABETH, född d. 5 jan. 1750, död d. 24 mars s. å.

SCHULTZ-HENRICSSON, HENRIC. Född d. 22 nov 1743 i Stockholm.

Föräldrar: Apotekaren därstädes HINDRICH SCHULTZ-LORENTZSON och ANNA MARGARETHA MOLITOR.

Erhöll först undervisning i hemmet af enskilda lärare och vistades sedan två terminer i Uppsala för att där inhämta förberedande kunskaper i de läroämnena, som ingå i den farmaceutiska undervisningen. Antogs 1759 till elev å apoteket i Mariestad och kvarstannade där till hösten 1763. Han återvände då till Stockholm och tog en tid undervisning i bokhålleri. Samtidigt åhörde han de föreläsningar i kemi, som denna tid höllos af examinatorn vid apotekar- och provisors-examina i Collegium Medicum, förste lifmedikus Anders Hedenberg. Vårterminen 1765 började han åter idka studier vid universitetet i Uppsala och åhörde där professorerna von Linnés och Wallerius' föreläsningar samt försvarade 1765 under

den senares inseende en afhandling »De differentia et examina Oleorum».

Efter att de två följande åren hafva tjänstgjort på faderns apotek, anträdde han i april 1767 en utländsk studieresa. Från Köpenhamn, där han gjorde sitt första uppehåll, for han landvägen öfver Hamburg och Hannover till Amsterdam och besåg under resan flere af de apotek och laboratorier, hvilka ansågos vara de modernaste och bäst utrustade på denna tid. Hösten s. å. återkom han till Stockholm och trädde åter i tjänstgöring på apoteket Hvita Björnen. Den 15 nov. följande år blef han genom köp ägare af apoteket och fick samtidigt på sig öfverlåten dispositionen af Djurgårdsbrunn äfvensom rättigheten att där idka medikamentsförsäljning.

Af änkedrottning Lovisa Ulrika erhöll S. 1780 uppdrag att å Svartsjö lustslott, ett af hennes änkesäten, inrätta ett apotek, samt upprätthålla det under de tider hon vistades på nämnda slott. Genom en af änkedrottningen egenhändigt undertecknad fullmakt af d. 14 febr. 1781 utnämndes han till hennes hofapotekare.

Som änkedrottningen redan 1782 afled, inköpte han af apotekare Anton Brun det privilegium denne 1780 undfått på anläggande af ett apotek i Södertälge och uppsatte där med de från Svartsjö ditförda inventarierna och lagret ett nytt apotek. Han dref det några år genom provisorer men försälde det 1787.

På Djurgårdsbrunnsinrättningens förbättring och utveckling arbetade S. med kraft och intresse. Bl. a. uppförde han ett badhus, hvilket väckte mycken tillfredsställelse, och han erhöll då såsom en slags belöning enligt kungl. resolution rättighet att från Loka brunn hämta gyttja till användning vid bad. Djurgårdsbrunn hade dittills ägts af ett 1748 bildadt bolag, i hvilket S., likasom fadern, var störste delägaren, men 1784 blef han genom köp af öfriga intressenters lotter ensam ägare af densamma.

Samma år öfverlät Serafimerlasarettets direktion på honom att under tio år utöfva den åt lasarettet förbehållna rättigheten att införa och försälja de s. k. Halliska hus- och reseapoteken. Dessa, som under 1700-talet stodo högt i anseende, men betingade ett oskäligt pris, innehöllo en del hemliga läkemedel jämte en diger bok med titeln »Erkenntniss der Menschen».

Schultz var en af apotekarsocietetens i Stockholm stiftare och utsågs 1782 till dess »Correspondent» med uppdrag att

ombesörja brefväxlingen med ledamöterna, och från 1801 var han societetens ordförande.

Den af fadern påbörjade odlingen af medicinalväxter fortsattes och utvidgades afsevärdt af honom.

Var ledamot af sällskapet *Utile Dulce* sedan 1768 och af Patriotiska sällskapet.

Död d. 25 aug. 1808 i Stockholm.

Gift d. 28 mars 1769 i Stockholm med MARGARETHA CHRISTINA SIMMERSTRÖM, född d. 1 okt. 1750, död d. 3 febr. 1809, dotter till bagaren JOHAN SIMMERSTRÖM och MARGARETHA LUND.

Barn: HENRIC, född d. 24 maj 1770, död d. 4 juli 1837. Grosshandlare i Stockholm; — MARGARETA SOFIA, född d. 30 okt. 1771, död d. 15 nov. 1800; — JOHAN CHRISTOPHER, född d. 29 jan. 1773, död d. 11 juli s. å.; — GUSTAF FREDRIK, född d. 3 febr. 1774, död d. 13 maj s. å.; — CARL HIERONYMUS, född d. 9 sept. 1775, död d. 2 jan. 1776; — FRANS ULRIK, född d. 14 febr. 1778, död d. 6 dec. 1800. Farmacie studiosus; — AXEL WILHELM, född d. 19 mars 1779, död d. 28 april 1780; — BRITA CHRISTINA, född d. 2 maj 1780, död d. 31 okt. 1787; — ANNA LOVISA, född d. 29 juli 1781, död d. . . . — ANNA HENRICA, född d. 28 dec. 1782, död d. 10 okt. 1787; — ADOLPH WILHELM, född d. 7 mars 1784, död . . . Sjöman i Karlskrona; — CARL GUSTAF, född d. 9 sept. 1785, död . . . Sergeant vid K. flottan; — OLOF DANIEL, född d. 6 dec. 1786, död d. 1 april 1787; — CHRISTINA CHARLOTTA, född d. 22 sept. 1790, död d. . . .

MAGDELO, MARTIN. Född d. 10 nov. 1773 vid Tunafors bruk i Klosters församling, Nyköpings län.

Föräldrar: Smidesmästaren vid Tunafors, MÄRTEN MAGDELO, född 1743, död d. 28 dec. 1802, och EVA FLODBERG, född 1748, död d. 20 sept. 1795.

Antogs 1791 till elev å apotek och blef 1798 farmacie studiosus. Tjänstgjorde 1798—1800 å apoteket Morianen och 1801—05 å apoteket Lejonet i Stockholm samt aflade 1805 apotekarexamen. Var från s. å. föreståndare för apoteket Lejonet till 1809, då han inköpte och tillträdde apoteket Hvita Björnen i hufvudstaden samt erhöll s. å. privilegium därå.

Från 1828 hade M. apoteket utarrenderadt till examinerade apotekaren C. W. Bonté, men återtog detsamma vid dennes frånfälle 1832.

Vid den årsvisitation, som förrättades å apoteket d. 2 dec. 1835, gjordes af visitator en del synnerligen grava anmärkningar mot sammansatta läkemedels beskaffenhet, och då M. redan förut gjort sig saker till samma förseelse och därför blifvit tilldelad varning, beslöt sundhetskollégium att vid detta tillfälle lagligen beifra saken. Han ställdes därför under åtal vid Stockholms Norra förstads östra kämnärsrätt. Dessförinnan hade M. dock skyndat att den 12 dec. 1835 försälja apoteket till apotekare C. F. Horning, och därigenom åt sig räddat det belopp apoteksprivilegiet representerade.

Genom kämnärsrättens utslag af d. 5 juli 1836 dömdes M. sitt erhållna apoteksprivilegium förlustig, och detta utslag fastställdes af såväl Svea hofrätt som högsta domstolen.

Magdelo utsågs till ledamot af den utaf apotekarsocieteten i Stockholm 1816 tillsatta kommittén (direktionen) och blef 1824 ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Död d. 6 jan. 1846 i Stockholm.

Gift d. 7 april 1810 med SARA CHRISTINA BJÖRKMAN, född d. 1 juni 1789, död d. 28 mars 1837, dotter till slaktarmästaren och handlanden i Stockholm SVEN BJÖRKMAN och CHRISTINA RYLANDER.

Barn: EVA CHRISTINA, född d. 29 nov. 1810, död d. 15 aug. 1870, gift d. 7 april 1828 med kaptenen vid Svea artilleriregemente GEORG CARL AF TROLLE, född d. 9 jan. 1792, död d. 27 okt. 1870; — CARL MARTIN, född d. 7 juni 1812, död d. 4 nov. 1814; — SOFIA ANTOINETTA, född d. 18 sept. 1813, död d. 8 sept. 1846, gift d. 29 mars 1835 med regementspastorn vid K. lifgardet till häst, sedermera prosten och kyrkoherden i Ölme, Karlstads stift, fil. d:r FREDRIK ARRHENIUS, född d. 1 maj 1796, död d. 18 mars 1870; — JOHAN MARTIN, född d. 2 nov. 1815, död d. 25 okt. 1844. Farmacie studiosus d. 3 juni 1835; — CLARA WILHELMINA, född d. 3 sept. 1817, död d. 11 mars 1819.

HORNING, CARL FREDRIK. Född d. 31 jan. 1804 i Lidköping.

Föräldrar: Regementsläkaren vid d. v. Västgöta dragonregemente CHRISTIAN GOTTLIEBEN HORNING, född d. 4 okt. 1747, död d. 24 april 1820, och ANNA CHRISTINA LIDBECK, född d. 15 juli 1774, död d. 16 maj 1839.

Efter föregående skolstudier blef han 1817 antagen till elev å apoteket Ängeln i Stockholm och aflade d. 23 mars 1822 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde å samma apotek till hösten 1826, då han började sina studier för apotekarexamen, hvilken han undergick d. 12 dec. 1827. Var sedan anställd å apoteket Lejonet i Stockholm till 1830 och å apoteket Lejonet i Gäfle till dec. 1835. Han inköpte och öfvertog då apoteket Hvita Björnen i Stockholm, hvilkets ägare M. Magdelo, var ställd under åtal för felaktigheter vid apotekets skötsel. Genom kungl. brefvet af den 13 febr. 1836 gaf Kungl. Maj:t, på ansökan af Magdelo, denne tillstånd att öfverlåta sitt apoteksprivilegium på Hornung, dock utan att det mot M. väckta åtalet finge inställas. Först sedan målet genomgått alla instanser och M. därigenom dömts sitt privilegium förlustig, erhöll Hornung sedvanlig stadfästelseresolution å privilegiet. Han innehade apoteket till 1856, då han afyttrade detsamma.

I den kommitté, som 1845 utsågs af apotekarsocietetens direktion för utarbetande af förslag till handköpstaxa, utsågs H. till ledamot. Tillhörde 1840—42 samt 1851—56 såsom ledamot direktionen och var 1847—48 sekreterare i densamma.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1842.

Död d. 31 okt. 1862 i Stockholm.

Gift d. 20 maj 1841 i Stockholm med ANNA MAGDALENA BOVALLIUS, född d. 26 sept. 1806, död d. 12 dec. 1893, dotter till öfveringenjören vid generallandtmäterikontoret NILS CHRISTOFFER BOVALLIUS och CATHARINA SCHRÖDER.

Fosterdotter: LOVISA ADOLFINA, född d. 17 dec. 1852.

DORPH, JACOB LEONARD BROR. Född d. 28 juli 1823 i Stockholm.

Föräldrar: Kommendörkaptenen JACOB JOHAN DORPH, född d. 6 okt. 1771, död d. 14 nov 1827, och ELEONORA CHRISTINA SCHREIL, född d. 16 juni 1784, död d. 1 jan. 1854.

Genomgick Maria skola i Stockholm och antogs i febr. 1839 till elev å apoteket Ängeln därstädes samt blef d. 7 april 1843 farmacie studiosus. Var därefter anställd å apoteken Lejonet, Gripen och Korpen i hufvudstaden till hösten 1846, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet och aflade d. 17 maj 1848 apotekarexamen. Förestod sommaren s. å. brunnsapoteket vid Porla samt somrarna 1849 och 1850 brunnsapoteket vid Ram-

lösa. Tjänstgjorde 1850—51 ånyo å apoteket Korpen och 1851—55 å apoteket Lejonet. Följande år blef han genom köp ägare af apoteket Hvita Björnen i Stockholm, tillträdde detsamma d. 1 april och undfick privilegium därå d. 1 nov. s. å. Genom bytesköp med apotekaren J. F. O. Holmberg i Mariefred blef han 1867 ägare af apoteket därstädes, å hvilket han d. 22 mars s. å. erhöill privilegium, och som han innehade till 1869. Dorph var därefter bosatt i Stockholm och förestod 1870—75 en af en del Stockholmsapotekare uppsatt mineralvattenfabrik. Samtidigt biträdde han vid recepturgöromålen å apoteket Lejonet. Sedermera innehade han under några år en kemisk-teknisk fabrik å d. v. Ladugårdslandet i förening med kafferosteri och kryddmalning.

Död d. 9 febr. 1883 i Stockholm.

Gift 1) d. 15 okt. 1856 i Ystad med ULRIKA MARIA SOFIA LUNDH, född d. 14 dec. 1836, död d. 13 mars 1866, dotter till källarmästaren PETER LUNDH och ANNA CHARLOTTA BERLIN.

Barn: PETER JAKOB ULRIK WILHELM, född d. 28 sept. 1860. F. d. stadsmäklare, chef för aktiebolaget Stockholms handelsbanks fondafdelning; — SOFIA CHARLOTTA ELEONORA, född d. 29 mars 1862, gift d. 19 nov. 1893 med veterinären HENNING JOSEF ENANDER, född d. 9 maj 1863, död d. 27 sept. 1897.

2) i Stockholm med JOHANNA ALFRIDA CARLSSON, född d. 20 febr. 1849, dotter till byggmästaren i Norrköping ANDERS CARLSON och MATILDA HAGSTRÖM.

Barn: CARL HJALMAR LEONHARD, född d. 19 juli 1873.

HOLMBERG, JOSEF FRANS OSCAR. Född d. 10 jan. 1827 i Stockholm.

Föräldrar: Borstbindare-åldermannen JOHAN DANIEL HOLMBERG, född d. 24 jan. 1788, död d. 14 juni 1828, och MARIA LOVISA BOUSCH, född d. 25 april 1797, död d. 11 jan. 1875 (omgift d. 5 febr. 1832 med diversehandlaren JOHAN FREDRIK WASSBERG, född d. 31 maj 1791, död d. 1 okt. 1845).

Efter föregående skolstudier blef han 1842 antagen till elev å apoteket Morianen i Stockholm och undergick d. 10 febr. 1847 farmacie studiosi-examen inför apotekarsocietetens direktion. Tjänstgjorde därefter till hösten 1850 å apoteket i Falun, inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 28 febr. 1852 apotekarexamen. Under de följande åren

var han först anställd å apotek i landsorten samt från 1856 å apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Den 28 mars 1859 förordnades han till föreståndare för apoteket i Umeå, hvilket han s. å. inköpte tillika med det därunder lydande filialapoteket i Nysätra.

På grund af köpeafhandlingens lydelse, hvaraf framgick, att äganderätten till apoteksprivilegiet ej skulle öfverflyttas på H., förrän denne inbetalat $\frac{2}{3}$ af öfverenskomna köpesumman, och detta åter, enligt ett mellan säljaren och köparen upprättadt kontrakt, först 1868 skulle äga rum, vägrade sundhetskollegium att anmäla honom till undfående af privilegium å apoteket, förr än nämnda villkor fullgjorts. Han erhöll därför endast fortsatt förordnande som föreståndare, först för apoteket i Umeå till aug. 1860 och därefter för filialapoteket. Då den vid stamapoteket tillörordnade föreståndaren, exam. apotekaren C. G. A. Sjöberg, i juni 1861 afled, återtog H. vården om detsamma, men följande år var han under juni—nov. månader ånyo föreståndare för filialapoteket. I dec. s. å. blef han ännu en gång förordnad att förestå Umeå apotek.

Genom köpebref af d. 2 febr. 1863 blef H. ägare af apoteket i Umeå med därunder lydande filialapotek i Nysätra. Köpebrefvet blef dock d. 7 i samma månad transporteradt på annan person, hvarvid köpesumman höjdes från 50,000 till 62,500 kronor.

År 1866 tillhandlade H. sig apoteket i Mariefred, hvarå han d. 2 nov. s. å. undfick privilegium, och 1867 blef han genom köp, hvarvid Mariefreds apotek ingick i likviden, ägare af apoteket Hvita Björnen i Stockholm. Å sistnämnda apotek erhöil H. d. 22 mars 1867 privilegium, och han innehade detsamma till 1870, då han åter sålde det. Han bosatte sig sedan å egendomen Ön i Ludgo socken i Södermanland, hvilken han själf brukade, men flyttade 1878 åter till Stockholm.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1868.

Död d. 22 april 1879 i Stockholm. Begrafven å Stockholms Norra kyrkogård.

Gift d. 26 april 1868 i Stockholm med HEDVIG AUGUSTA WILHELMINA BERGSTRÖM, född d. 31 aug. 1833, död d. 5 aug. 1889, dotter till verkmästaren vid Rörstrands porslinsfabrik, farmacie studiosus SVEN ADOLF BERGSTRÖM och INGA MATHILDA WILHELMINA ÖHMAN.

Barn: EMMA AUGUSTA, född d. 4 sept. 1870, död d. 24 okt.

s. å.; — ELLEN MATHILDA ADOLFINA, född d. 7 okt. 1873, gift d. 17 nov. 1894 med direktören vid aktiebolaget Lina tegelbruk och aktiebolaget Kiholm GUSTAF BERGENZAUN, född d. 4 nov. 1867.

Fosterbarn: FRANSISKA JAKOBINA (FANNY), född d. 18 sept. 1863, Folkskollärarinna vid Stockholms stads folkskolor, ledamot af styrelsen för Adolf Fredriks församlingsbibliotek; — FRANS GUSTAF JOHAN, född d. 23 sept. 1866, död d. 20 mars 1901. Reste 1886 öfver till Argentina och var vid sin död stationsinspektör i staden Empedrado i Argentina.

LUNDELL, GUSTAF. Född d. 22 april 1836 i Styrestads socken i Östergötland.

Föräldrar: Klädesväfvaren, sedermera landtbrukaren CARL LUNDELL, född d. 5 juni 1795, död d. 23 april 1865, och ANNA PERSDOTTER, född d. 12 aug. 1800, död d. 21 sept. 1867.

Erhöll undervisning vid Norrköpings högre elementarläroverk och antogs d. 20 mars 1853 till elev å apoteket Kronan i samma stad samt undergick d. 21 maj 1857 farmacie studiosi-examen därstädes. Tjänstgjorde från sept. s. å. å apoteken Gripen och Hjorten i Stockholm till okt. 1859 samt inskrefs höstterminen sistnämnda år vid farmaceutiska institutet. Af-lade d. 20 maj 1861 apotekarexamen och hade under sommaren förordnande att förestå apoteket Nordstjärnan i Gäfle. Tjänstgjorde från okt. 1861 till samma tid 1863 å apoteket i Falun och från 1864 till den 1 febr. 1870 å apoteket Ugglan i Stockholm. Tillsammans med apotekare Fr. Munthe inköpte han sistnämnda dag apoteket Hvita Björnen därstädes, hvarå privilegium utfärdades för honom d. 17 mars 1870.

Apoteket, som sedan början af 1700-talet varit förlagdt på samma ställe, Nybrogatan 14, flyttades af L. till ett nyuppfördt hus längre upp på gatan, n:r 15 B, där apoteket öppnades hösten 1873. Jämte Munthe innehade han detsamma till d. 1 mars 1875, då det af dem försålles. L. var därefter fortfarande bosatt i Stockholm.

Ledamot af apotekarsocietetens direktion 1874—75.

Död d. 13 juli 1893 i Södertälje, där han vistades som bad-gäst. Han ligger begravven på Stockholms Norra kyrkogård.

Adoptivdotter: ANNA MARIA SOFIA, född d. 15 maj 1862, gift d. 29 okt. 1897 med disponenten för Nitroglycerinaktiebolaget

i Stockholm, f. d. generalkonsuln THORSTEN ERLING CASPERSSON, född d. 21 okt. 1858.

MUNTHE, MARTIN ARNOLD FREDRIK. Född d. 17 mars 1816 på Winketomta säteri i Vimmerby socken.

Föräldrar: Öfverjägmästaren i Kalmar län, ryttmästaren JAKOB LUDVIG MUNTHE, född d. 26 dec. 1770, död d. 18 april 1822, och ELISABETH CATHARINA REGNELL, född d. 2 aug. 1780, död d. 29 maj 1869.

Genomgick Vimmerby lägre elementarläroverk och fortsatte sedan studierna vid Linköpings högre läroverk till höstterminen 1831. I jan. följande år antogs han till elev å apoteket Vasen i Linköping samt blef d. 20 juli 1834 farmacie studiosus därstädes. Tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek i ett år, å apoteket Lejonet i Malmö till mars 1838 samt under kortare tider å apotek i bl. a. Köpenhamn, Göteborg och Norrköping. Påbörjade därefter sina studier för apotekarexamen och aflade densamma d. 29 jan. 1840, vid hvilket tillfälle Berzelius för sista gången presiderade. Var sedan anställd å apoteket Kronan i Göteborg till okt. 1842, förestod apoteket i Borås från okt. 1842 till dec. 1843, tjänstgjorde 1844 å apoteket i Eksjö och 1845—46 å apoteket Ängeln i Stockholm samt blef 1846 föreståndare för filialapoteket i Karlsborg.

År 1850 blef han genom köp ägare af apoteket i Döderhultsvik (nu Oskarshamn) och erhöll privilegium därå d. 7 maj 1851. Sålde detsamma d. 28 maj 1861 och inköpte d. 31 aug. s. å. apoteket i Vimmerby. Undfick privilegium d. 15 nov. 1861 och innehade det till d. 1 juli 1866. Flyttade följande år till Stockholm och inköpte där d. 4 febr. 1870 tillsammans med apotekare G. Lundell apoteket Hvita Björnen, hvarvid privilegiet utfärdades för Lundell. Sedan de d. 1 mars 1875 afyttrat apoteket var Munthe såsom husägare fortfarande bosatt i Stockholm.

Död därstädes d. 6 nov. 1877.

Gift 1) d. 30 nov. 1851—29 nov. 1852 med MATILDA CHRISTINA ASCHAN, född d. 24 juli 1822, död d. 27 nov. 1907, dotter till garfvaren i Eksjö NILS MARTIN ASCHAN och ANNA CHRISTINA LUND.

2) d. 28 okt. 1853 i Mörlunda med LOVISA AURORA UGARPH, född d. 17 mars 1819, död d. 10 april 1880, dotter till lands-

fiskalen och undersalpetersjuderistyresmannen i Kalmar län, advokattfiskalen CARL AUGUST UGARPH och JOHANNA FREDRIKA MEURLING.

Barn: ANNA KATARINA FREDRIKA, född d. 28 juli 1854. Konstnärinnan vid K. akademien för de fria konsterna, stillebensmålarinna. Gift d. 21 juni 1875 med landskapsmålaren JOHAN REINHOLD NORDSTEDT, född d. 1 juli 1843, död d. 15 dec. 1911; — CARL LUDVIG ARNOLD, född d. 10 jan. 1856. Kommendörkapten af 1:a gr. vid K. flottan; — AXEL MARTIN FREDRIK, född d. 31 okt. 1857. Medicine doktor vid universitetet i Paris d. 2 juni 1880, förste lifmedikus, H. M. Drottningens läkare.

Apotekare Munthe, hvars intresse för kemien och dess studium väckts och underhållits af hans lärare Berzelius, hade genom fortsatta studier förskaffat sig synnerligen goda kunskaper i detta ämne. Äfven åt medicinska studier ägnade han rätt mycken tid. Anspråkslös i sitt uppträdande gjorde han sig genom sitt lifliga och glada lynne samt sin mindre vanliga begåfning som sångare mycket omtyckt och eftersökt i sällskapslifvet. Hans porträtt i olja, måladt af dottern, finnes i äldste sonens ägo.

BÆCKMAN, MARTIN AUGUST MÅRTENSSON. Född d. 4 okt. 1841 i Hudiksvall.

Föräldrar: Köpmannen och skeppsredaren i Hudiksvall MÅRTEN BÆCKMAN, född d. 26 febr. 1804, död d. 7 sept. 1855, och MARIA JULIANA ALEXANDRA SANDMANN, född d. 28 aug. 1800, död d. 9 juli 1867.

Efter föregående undervisning i hemmet och i stadens lancasterskola intogs B. 1850 i högre elementarläroverket därstädes, från hvilket han 1857 afgick, men fortsatte ännu ett år studierna under privat ledning. Antogs 1858 till elev å apoteket Gripen i Stockholm samt aflade d. 4 sept. 1861 farmacie studiosi-examen. Redan samma höst började han sina studier vid farmaceutiska institutet och undergick d. 17 dec. 1862 apotekarexamen. Till denna hade B. utarbetat en afhandling »om Helsinglands fanerogamer i botaniskt och farmaceutiskt hänseende». B. hade nämligen städse förfäktat den åsikten, att afläggandet af apotekarexamen borde föregås af författande och försvar utaf en afhandling öfver något ämne, som inginge

i den farmaceutiska undervisningen. Något försvar af densamma ägde dock ej rum.

Efter tre års tjänstgöring å apoteket Enhörningen i Göteborg flyttade B. i slutet af 1865 åter till Stockholm och påbörjade där utgifvandet af »Æsculap, tidskrift för pharmacie och närförvandta fack». I april 1866 blef han föreståndare för apoteket i Strängnäs, hvilket han i maj 1867 inköpte och i okt. s. å. tillträdde. Han fortsatte därifrån utgifvandet af tidskriften till 1867 års utgång, då den upphörde. År 1871 afbrann en stor del af Strängnäs, däribland äfven apoteksgården. Då endast apotekets varulager var försäkradt, men ej vare sig B:s lösörebo eller lager af inhemska droger, hvarmed han föregående år börjat idka partihandel, led han härvid stor ekonomisk förlust. Vid branden gingo äfven de betydande samlingar, som B. skall hafva gjort i och för utgifvandet af en ny svensk apotekarhistoria, förlorade. Apoteket inrymdes först i en tillfällig lokal, men flyttades följande år till en därtill förhyrd lämplig egendom. I dec. 1873 försålde B. apoteket i Strängnäs och inköpte 1874 instruktionsapoteket Nordstjärnan i Stockholm. Hans framställda begäran om stadfästelse af öfverlåtelsen blef dock af Kungl. Maj:t afslagen, och han tillhandlade sig då apoteket Hvita Björnen, det enda i hufvudstaden, som ännu, sedan amorteringsfonden trädt i verksamhet, var säljbart, tillträdde detsamma d. 1 mars 1875 och undfick privilegium därå d. 12 i samma månad.

Enligt 1876 meddeladt tillstånd anlade B. vid Åkersberg inom Österåkers socken i Södra Roslagen ett medikamentsförråd, som i sept. s. å. öppnades för allmänheten.

I förening med apoteket bedref B. en omfattande drog- och kemikaliehandel samt förbandsvaruaffär.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1875.

Död d. 22 jan. 1897 i Stockholm. Jordfästningen ägde d. 28 jan. rum i Östermalms (Hedvig Eleonora) kyrka. I enlighet med B:s i lifstiden meddelade föreskrift blef kroppen balsamerad, och kistan fördes efter en tid till Åkersberg för att ned sättas i en å Österåkers kyrkogård murad graf.

SÖDERMARK, AXEL WILHELM. Född d. 2 nov. 1849 i Umeå.

Föräldrar: Handlanden och rådmannen i Umeå NILS SÖDER-

MARK, född d. 22 maj 1812, död d. 10 nov. 1865, och CHRISTINA CAROLINA EKSTRÖM, född d. 7 juni 1817, död d. 26 jan. 1901.

Genomgick fem klasser vid högre elementarläroverket i Umeå och antogs 1864 till elev å apoteket Lejonet i Norrköping, där han d. 30 april 1868 undergick farmacie studiosi-examen. Var 1868—69 anställd å apoteket Hvita Björnen i Stockholm och 1870—71 å apoteken i Mariefred och Nordstjärnan i Gäfle. Inskrefs höstterminen 1871 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 31 jan. 1873 apotekarexamen. Förestod 1874—79 filialapoteket i Finspong och tjänstgjorde därefter å apoteket Lejonet i Jönköping, för hvilket han 1885—97 var t. f. föreståndare. Den 25 sept. sistnämnda år erhöll han personligt privilegium å apoteket Hvita Björnen i Stockholm, hvilket han 1907 flyttade från dess dåvarande läge, Nybrogatan n:r 15 B, till n:r 21 vid samma gata, och öppnades apoteket i dess nya lokal efter d. 17 och 18 juli förrättad, godkänd afsyning.

Blef 1902 ledamot af apotekarsocitetens direktion och utsågs 1907 till ledamot af den utaf direktionen s. å. tillsatta löne-kommittén. Ledamot af farmaceutiska institutets styrelse 1900—01 och af styrelsen för farmaceutiska föreningen 1899—1900. Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1908.

Död d. 2 dec. 1908 i Stockholm af hjärnblödning. Han ligger begravnen på Stockholms Norra kyrkogård.

Gift d. 18 maj 1886 i Uppsala med ANNA SOFIA MAGDALENA RYDIN, född d. 10 sept. 1858, dotter till professorn vid Uppsala universitet HERMAN LUDVIG RYDIN och ELEONORA WILHELMINA GENBERG.

Barn: CAROLINA ELEONORA, född d. 16 mars 1887; — HEDVIG SOFIA ELISABETH, född d. 12 dec. 1888; — NILS AXEL HERMAN, född d. 15 juni 1890. Reservunderlöjtnant vid K. fortifikationen; — KARL AXEL, född d. 6 sept. 1891. Elev vid K. sjökrigsskolan.

AHLBERG, KARL ABRAHAM. Född d. 13 juni 1861 vid Malingsbo bruk i Dalarne.

Föräldrar: Bruksingeniören CARL GUSTAF FREDRIK AHLBERG, född d. 14 juni 1825, död d. 12 febr. 1861, och EMMA LOVISA AWELIN, född d. 25 aug. 1837, död d. 28 juli 1892.

Åtnjöt 1872—75 undervisning vid Uppsala högre allmänna läroverk och antogs sistnämnda år till elev å apoteket Kronan

i Uppsala. Aflade den 25 maj 1880 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde därefter dels å samma apotek, dels å apoteket Hjorten i Västerås till 1883. Inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet och aflade d. 5 dec. 1885 apotekar-examen.

Redan i jan. 1885 hade A. förordnats till assistent i kemi vid farmaceutiska institutet, och åt detta har han sedan under 25 år ägnat sitt arbete, eller till d. 15 sept. 1909, då han afgick från sina befattningar vid institutet för att tillträda apoteket Hvita Björnen i Stockholm, hvarå han d. 18 juni s. å. undfått personligt privilegium.

År 1887 blef han assistent äfven i fysik och från 1894 innehade han, med undantag af vårterminen 1896, lärarebefattningen i författningskunskap samt blef 1902 lärare i teknisk farmaci och farmaceutisk författningskunskap. Antogs s. å. till bibliotekarie vid institutet. Därjämte tjänstgjorde han 1899—1909 såsom biträdande i medicinalstyrelsen för granskning af medicamentsräkningar och erhöll 1908 styrelsens uppdrag att verkställa de undersökningar, som voro nödiga med anledning af nya farmakopéns (Ed. IX) bestämmelse om införande af normaldroppräknare vid dispensering af flytande läkemedel droppvis. Biträdde åren 1900 och 1902 professor N. L. Stahre vid visitation af hufvudstadens apotek.

Af apotekarsocietetens direktion erhöll A. 1896 ett resestipendium med uppdrag att studera 2:dra internationella farmaceutiska utställningen i Prag, och 1904 fick han af farmaceutiska institutets styrelse sig tillerkändt årets Schéelepris för en afhandling: »Om identifiering och pröfning af tinkturer, särskildt enligt kapilläranalytisk metod».

Inom farmaceutiska föreningen, hvars bibliotekarie och styrelseledamot han var 1886—97, har A. utöfvat en nitisk och af varmt intresse präglad verksamhet. Det var nämligen på hans initiativ, som föreningens samlingar af droger m. m. 1893—94 fullständigt omdanades, och det var äfven han, som hufvudsakligen utförde det omfattande arbetet med samlingarnas ordnande.

Var 1891—1903 fullmäktig i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa samt valdes 1909 till suppleant och 1911 till ordinarie ledamot af apotekarsocietetens direktion.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1899. Utsågs 1908 till ledamot i en af nämnda sällskap, för firandet af dess hundra-

årsfest, tillsatt kommitté och ordnade som sådan den farmaceutiska afdelningen af sällskapet medicinsk-historiska utställning s. å.

Apotekare Ahlberg har utvecklat en rätt liflig verksamhet som författare och utgifvit flere arbeten dels ensam, dels tillsammans med andra personer. Förutom talrika artiklar, såsom uppsatser i kemi och farmaci, utställningsreferat m. m., införda i åtskilliga facktidskrifter och delvis utkomna i separatträck, har han utgifvit: *Farmaceutisk teknik*, Stockholm 1898; 8:o, 371 s. och *Den svenska farmaciens historia*, Stockholm 1907—08; 8:o, 668 s., båda dessa arbeten använda som läroböcker vid farmaceutiska institutet. Tillsammans med *W. Breitholtz*: *Reseberättelse*, omfattande redogörelse för den 2:dra internationella farmaceutiska utställningen i Prag 1896 samt apoteksförhållanden i Dresden, Österrike-Ungern och Venedig, Stockholm 1897; 8:o, 55 s., med *C. F. V. Schimmelpfennig*: *Författningar m. m. angående apoteksväsendet i Sverige*, omfattande tiden från och med år 1683 till och med den 2 okt. 1903, Stockholm 1903; 8:o, 440 s., med *Algot Key-Åberg*: *Apoteksvisitationer och därmed jämförliga apoteksförrättningar ur författningssynpunkt*, Stockholm 1910; 8:o, 111 s.

Gift d. 8 juni 1897 i Stockholm med ANNA AMALIA CONSTANTIA JASTROW, född d. 28 aug. 1860, dotter till slaktarmästaren JOHAN FERDINAND JASTROW och MATHILDA GUSTAFVA NYMAN.

Apotekare Ahlberg visade sig som lärare mycket intresserad och duglig samt har genom utgifvandet af såväl *Farmaceutisk teknik* som *Farmaciens historia* för eleverna i hög grad underlättat studierna i ämnet *teknisk farmaci*.
